

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิธีการสร้างเครื่องดนตรีไทยภาคใต้ (โนรา) โดยมุ่งเน้นที่จะศึกษากรรมวิธีการสร้างทับ กลอง และปี่ โดยเฉพาะ ซึ่งเครื่องดนตรีทั้ง ๓ ประเภทนี้เป็นเครื่องดนตรีที่มีความสำคัญในวงดนตรีโนราเป็นอย่างมาก และที่สำคัญวัสดุอุปกรณ์ ตลอดจนสิ่งที้นำมาใช้ในกระบวนการสร้างเครื่องดนตรีทั้ง ๓ ประเภทนี้นั้นหาได้ง่ายในพื้นที่ จากการสำรวจในพื้นที่ภาคใต้ ๑๑ จังหวัด คือ ชุมพร ระนอง พังงา ภูเก็ต สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช ภูเก็ต ตรัง สตูล พัทลุง และสงขลา ยกเว้น ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ คือ ปัตตานี ยะลา นราธิวาส ซึ่งกำลังประสบกับปัญหาความไม่สงบในพื้นที่ พบว่า มีช่างที่ทำเครื่องดนตรีเพียง ๔ จังหวัดเท่านั้น คือ นครศรีธรรมราช พัทลุง ตรัง และสงขลา ซึ่งการแสดงโนราเป็นที่นิยมอย่างแพร่หลายใน ๔ จังหวัดดังกล่าว ทั้งนี้วัตถุประสงค์ของช่างในการสร้างก็มีความแตกต่างกันออกไป บ้างก็สร้างเพื่อจำหน่ายเป็นอาชีพเสริม บ้างก็สร้างเพื่อจำหน่ายเป็นอาชีพหลัก หรืออาจจะสร้างเพื่อใช้เองในวงโนราของตนเอง

เอกลักษณ์ในการสร้างเครื่องดนตรีของแต่ละช่างมีความแตกต่างกันออกไป ทั้งในด้านกรรมวิธีขั้นตอนการสร้าง วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการสร้าง รวมไปถึงเคล็ดลับขั้นตอนในการสร้างคุณภาพเสียงและรูปทรงที่ดี ก็เนื่องด้วยการถ่ายทอดวัฒนธรรมในสังคมแต่ละพื้นที่ไม่เหมือนกันจึงมีความแตกต่างกันออกไป ปัจจุบันได้มีการนำวัสดุอุปกรณ์ที่ทันสมัยสอดคล้องกับสังคมปัจจุบันมาใช้ประยุกต์ในการสร้างเครื่องดนตรีมากยิ่งขึ้น เพื่อความสะดวก รวดเร็ว และคุณภาพของเครื่องดนตรีที่พัฒนาขึ้น เช่น การใช้แผ่นพลาสติกหุ้มหน้าทับแทนการใช้หนังค้างหรือหนังวัว การใช้เชือกไนลอนแทนหวายในการมัดขากกลอง การใช้หมุดกลองเป็นหมุดเหล็กแทนการใช้หมุดไม้ไผ่แต่เดิม เป็นต้น

Abstract

This research aims to study the process of making *Tab, Tone, and Pii* in the southern part of Thailand. All of three musical instruments play an important role in the Norah ensemble. The research also investigates the tools and local materials used to make three instruments. The fieldwork was conducted in eleven provinces including Chumporn, Phang-nga, Krabi, Surathanee, Nakhonsrithamrat, Phuket, Trang, Stoon, Pattalung, and Songkhla. Three provinces are excluded from the fieldwork due to the current unrest situation in the area.

The research findings reveal that only four instrument makers are now remaining to make musical instruments in eleven provinces: (1) Nakhon Srithamrat, (2) Pattalung, (3) Trang and, (4) Songkhal. It is also found that in these four provinces Norah performance are most popular among villagers. The objectives of making musical instruments are varied from one maker to another. Some instrument makers are professional as they solely rely on the income of making musical instruments while other instrument makers make instruments as hobbies to supplement their main income. Other instrument makers own their Norah troupes. As such, they make musical instruments for the use of Norah performances.

The process of making musical instrument is varied and unique in each province. Currently, modern tools are introduced to apply with traditional techniques in order to save time, energy and money. For example, plastic wrapper is introduced to replace the use of cow hide for drum head. Other modern tools include the use of metal nails instead of bamboo and nylon thread instead of rattan thongs.